

מבנים אלגבריים - תירגול 10

5 בינואר 2016

הגדרה: $(R, +, \cdot)$ יקרא חוג אם:

1. הזוג $(R, +)$ מהווה חבורה חילופית.

2. הכפל מוגדר וקיבוצי.

3. מתקיים פילוג $a(b+c) = ab+ac$, $(a+b)c = ac+bc$

למשל $\mathbb{Z}, \mathbb{Z}_n$ הם חוגים ביחס לחיבור וכפל הסטנדרטים.
הערה: לכל $a \in R$ מתקיים כי $0a = 0$. הוכחה: $0a = (0+0)a = 0a + 0a$ וחיבור $-0a$ לשני האגפים.
חוגים מיוחדים:

1. חוג חילופי - אם הכפל הוא חילופי $ab = ba$ למשל החוג $\mathbb{Z}$.
חוג המטריצות $\mathbb{R}^{n \times n}$ אינו חילופי.

2. חוג עם יחידה - קיים איבר נייטרלי בכפל 1 כלומר $a \cdot 1 = 1 \cdot a = a$ למשל $\mathbb{Z}$.
הקבוצה $\left\{ \begin{pmatrix} 0 & a \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \mid a \in \mathbb{R} \right\}$ מהווה חוג ביחס לחיבור וכפל מטריצות ואין בו יחידה.

3. חוג עם חילוק - חוג עם יחידה שלכל איבר שונה מאפס יש הופכי ביחס לכפל, כלומר לכל $a \neq 0$ קיים a^{-1} המקיים $aa^{-1} = a^{-1}a = 1$. החוג $\mathbb{Q}$ הוא חוג עם חילוק.
החוג $\mathbb{Z}$ אינו חוג עם חילוק.

4. שדה - חוג עם חילוק חילופי. החוג $\mathbb{R}$ הוא שדה.
החוג $\mathbb{Z}$ אינו חוג עם חילוק.

דוגמא נוספת:

אם R חוג חילופי אזי חוג הפולינומים $R[x]$ הינו חוג חילופי.
למשל $\mathbb{Z}_4[x]$.

תרגיל: הוכח כי $\mathbb{Z}_4[x]$ אינו חוג עם חילוק. והראה כי $1+2x$ איבר הפיך פתרון. מתקיים

$$(1+2x)(1-2x) = 1-4x^2 = 1$$

בנוסף, 2 אינו הפיך כי נניח בשלילה שכן $2a = 1$ נכפיל את שני האגפים ב 2 ונקבל $0 = 4a = 2$ סתירה.

תרגיל: יהא R חוג המקיים $x^2 = x$ לכל $x \in R$. הוכח כי R חילופי

פתרון: יהיו a, b .

$$a + b = (a + b)^2 = a^2 + ab + ba + b^2 = a + ab + ba + b$$

נצמצם ונקבל $ab = -ba$ כעת

$$ab = (ab)^2 = (-ba)^2 = (ba)^2 = ba$$

כאשר המעבר $(-ba)^2 = (ba)^2$ נשאר לש.ב.